

Den störste

Magnusson möter: Tom Turesson

Bland alla sanna hammarbyare finns det en sak som ofta diskuteras, nämligen vem som egentligen är Hammarbys störste fotbollsspelare genom tiderna?

Nyligen hade internetskrubenterna Robban och LåN sina personliga listor på nätet och buden bland Bajenfansen är många vem som egentligen var bäst. Nacka var den bästa bolliraren men var inte riktigt på topp när han spelade i Hammarby, Ronnie hade sin bästa period i Västtyskland, Kenta var suverän men tyvärr något ojämn, Uffe och Putte var lite för skadebenägna och Matte Werner hade inte bredden i sitt spelregister. Återstår gör Tom Turesson, enligt mitt förmenande

Tom Turesson

Forward, libero

Född: 420517

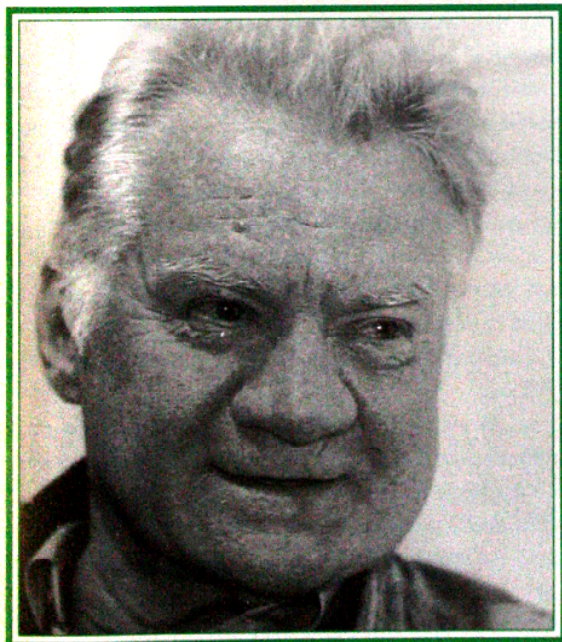
Moderklubb: IK Rex

I A-truppen: 1961–67, 1970–76

A-landskamper: 22 A (9 mål), 3 B (3 mål), 5 U (1 mål)

Allsvenska matcher: 227 (49 mål)

FOTO: HASSE FRIDÉN

den bästa och mest kompletta fotbollsspelare som visat upp sig i Hammarbytröjan.

– Nää, jag vet inte, säger Tom ödmjukt, det finns så många duktiga som passerat revy genom åren.

Platsen är klubbhuset på Kanalplan och under intervjun med den 57-årige legenden kommer en hel del folk fram och hälsar trots att det är några år sedan den karakteristiska slokmustaschen försvann. Tom är stor, det märks. Annars började fotbollssagan om den lite blyge upplänningen i början på sextioalet.

– Jag är från Vendel i Uppland och spelade med samhällets lag IK Rex. Farsan var tung center och blev stor grabb i Uppland så jag hade lite att bråsa på, säger Tom. När jag var nitton år ringde Hammarby och ville att jag skulle komma ner och provspela, dom hade väl läst om mig i någon lokaltidning.

Till Hammarby 1961

Den gänglige forwarden som knappt varit utanför landskapsgränsen tog sig ner till Stockholm och provspel på Årsta IP.

– Jag var förlamad av nervositet, i laget fanns Ya Skoglund och Berndt "Spaden" Westerlund, spelare som jag bara läst om i tidningarna. Men det gick tydligen bra, Hammarby ville ha mig.

Tom flyttade ner till Stockholm och fick en något annorlunda adress som första bostad.

– Jag bodde inneboende hos en dam och hade faktiskt adressen c/o Krantz, Skogskyrkogården, garvar Tom.

Det här var 1961 och snart blev det blev allsvensk debut mot Örgryte på Ullevi.

– Jag spelade högerytter och hade landslagsbacken Lennart Wing mot mig. En lättare debut hade man kunnat önska men det gick riktigt bra, jag gjorde två mål och vi vann med 4–2. Vi hade en skaplig kedja med "Rättan" Bohman, "Larsa" Johansson, Ya Skoglund, Lasse Nordin och jag.

Hammarby hade några skapliga allsvenska år i

början på sextiotalet innan degraderingen var ett faktum 1963. Tom hade dock hunnit debutera i landslaget innan.

– Ja, det var mot Norge 1962 på Ullevål och jag kom ihåg att jag fick en ordentlig smäll och landade ute på kolstyggen, det blev väl ingen succédebut men jag skulle få revansch mot Norge senare.

Det blev division II-fotboll för Tom 1964 och Nacka kom hem.

– Det var ett fantastiskt minne, säger Tom lyriskt, Lennart var en polare ut i fingerspetsarna. Han var fortfarande en mycket bra bollirare och drog massor av folk. Eftersom jag var högerytter lirade jag ofta inför tomma läktare, publiken bytte nämligen i paus för att kunna vara på den kant där Lennart höll till. Vi var ruggigt bra det här året, vi hade målskillnaden 40–7 på våren och identiskt samma siffror på hösten, till slut vann vi serien med nio poäng före Sumpan. Vi hade ett nyförvärv till det här året, det var faktiskt Curre Lindström men han höll till i B-laget.

Sejouren i allsvenskan blev bara ettårig men Tom blev Hammarby trogen och 1966 blev hans riktiga genombrott i landslaget.

– Vi låg under mot Norge med 2–1 på Ullevål, minns Tom, när jag kvitterade med ett skott i krysset. Några minuter senare nickade jag in ledningsmålet och avslutade mitt hattrick med en något turlig klack.

Målen gjordes inom tio minuter och tidningarna försökte bräcka varandra med rubriker. Men Tom skulle avgöra en landskamp till det här året.

– Vi mötte Österrike på Råsunda och jag gjorde två mål. Det andra var skapligt, det kom en höjdboll som jag inte kunde ta ner utan slängde mig och drog till på helvolley och fick min livs träff. Jag kom ihåg att jag såg lagkamraten i Hammarby Janne Holmberg på läktaren, han var totalt överlycklig.

Det blev allsvenskt spel 1967 men Hammarby fortsatte lindanserierna och åkte ur igen.

– Vi var inte speciellt stabila på den tiden. Visst hade vi en seriös inställning men tyvärr inte ett komplett lag, det saknades alltid några bitar i pusslet.

Professionell i Belgien

Proffsklubbarna började få upp ögonen för den flinke högeryttern och Tom stack ner till Österrike för att prata med Austria Wien.

– ”Stabben” Ahlner var med och vi var på en fina-re restaurang och det blev en kyckling över när vi käkat klart. Då tog deras agent maten och stoppade i

en påse och tog med sig hem. Vi glodde rätt bra, något sådant hade vi aldrig sett förut.

Det blev inget kontrakt med Wien, i stället blev det Brugge i Belgien.

– Jag fick 180 000 för två år och en dubbel arbetarlön, rätt fina pengar på den tiden. Kurt Axelsson, som jag kände från landslaget, fanns sedan tidigare i klubben så det var en trygghet. Första året gick skapligt men andra året fick jag konkurrens. Det kom in en lång smal snubbe på träningen som vi först bara garvade åt men när han började spela tystnade snart skrat-ten. Det var holländaren Rob Rensenbrink och han var en otrolig fotbollsspelare.

Eftersom Tom var defensivt bra lirade han bortamatcherna och Rensenbrink hemmamatcherna, men efter ett tag började hemlängtan smyga sig in hos Tom, fru Gunlög och Tomas fem år.

– Ibland ångrade jag att jag flyttade hem, det hade kunnat blivit några år till utomlands. Tomas hade lärt sig flamländska och fick bli en tolk för oss i tullen på hemresan.

Hem till Sverige hösten 1970

Tom kom hem på höstkanten 1970 till ett Hammarby som låg sist i allsvenskan, men något hände och hösten betecknas som klassisk i den grönvita fotbollshistorien.

– Vi torskade inte på elva fighter och publiken började sjunga. Jag vet inte om min återkomst inver-kade men jag tror att de andra spelarna höjde sig ett snäpp. Träningarna var stenhårda, vi kunde nästan ryka ihop och slåss och hade verkligen bra självför-troende.

Polisongerna och mustascherna hade börjat göra intrång i svensk fotboll och Tom var inget undantag, dessutom hade han en rätt yvig hårman.

– Det var rätt kul, jag gick och pluggade på uni-versitetet och gjorde ett grupparbete med en kille som kom från Indien. Han hade svart stort krulligt hår och jag ljüst. Gissa om folk kollade när vi gick och fikade tillsammans.

Tom blev uttagen i Orvar Bergmarks trupp till VM i Mexico.

– Om någon skryter brukar jag säga att jag gjorde hälften av Sveriges mål i VM, vi gjorde nämligen bara två stycken och jag nätade mot Israel i 1–1-matchen. Vi bodde i fina hus på ett inhägnat område i Toluca med en massa militärer som vaktade oss. Utanför sprang de fattiga barnen och vädjade till oss men militären tog omilt bort dom. Det var hjärtskärande

Tom Turesson skjuter enda målet i höstderbyt mot AIK 1974.

och sista dagen slängde vi våra filter till ungarna när ingen såg på.

Hammarby blev etablerat i allsvenskan på sjuttio-talet även om inte framgångarna var i närheten av femteplatsen 1970. Tom var fortfarande forward, men när Björn Bolling kom 1975 hände något.

– Björn är den bästa tränare jag haft, han hade helt nya idéer och införde ett nytt tänkande i Hammarby. Han gjorde om mig till libero och det passade mig perfekt. Jag hade auktoritet och hade alltid levt högt på min intuition, ibland kändes det att jag en minut innan kunde se var bollen skulle komma, garvar Tom.

Liberorollen var som klippt och skuren och hade inte Tom varit så gammal hade det säkert blivit landslaget. Kroppen hade tagit en del stryk och han började skönja slutet på karriären.

– Jag började verkligen fundera när jag var tvungen att kapa sådana killar som Billy Ohlsson på träningarna för att hinna med, det var inte alls min stil.

Under min intervjuserie har flera spelare framhållit Tom som en farsa som tog hand om dom nya spelarna i laget.

– Ja, jag försökte nog hjälpa dom yngre, jag hade

rutinen och visste hur svårt det var att vara ny i laget, det var väl min läggning att vara lite farsa helt enkelt.

Tom la av 1977 men släppte aldrig kontakten med laget och när förhandlingarna med nye tränaren Roland Sandberg året efter drog ut på tiden ringde Lennart Nyman till Tom.

– Jag ställde upp för laget men bara som en nödlösning, jag jobbade som programmerare och tiden räckte inte till. Jag hade alltid haft en bra relation till Lennart, det har t ex aldrig funnits ett skrivet kontrakt mellan mig och Hammarby, det räckte med ett handslag. Men hur det än var så nobbade Roland budet från Hammarby och jag blev kvar hela säsongen. Det var ingen lätt uppgift att träna gamla polare och ibland uppstod lojalitetsskonflikter, jag petade bland

annat "Lillen" Svensson någon match men ångrade mig efteråt.

Året efter kom "Julle" Gustafsson och Tom kunde med gott samvete ägna sig åt jobbet inom databranschen. Några år senare slog sjukdomen till.

– Jag fick problem med njurarna och genomgick två misslyckade transplantationer innan jag äntligen fick en njure som inte stöttes bort, men det var hårda år och jag känner än i dag av sjukdomen.

Toms son Tomas blev en duktig men skadedrabbad spelare i Hammarby.

– Jag har aldrig drivit på Tomas, han har helt fått bestämma själv om han ville spela fotboll eller göra något annat i livet. I dag är han tränare i Tyresö FF.

I dag har Tom fortfarande kontakt med några ur det gamla gänget.

– Vi träffas en gång varje år och ser på Tipsextra. Det är Kenta, Janne Sjöström, bröderna Qvarfordt, Ronnie, Lill-Hinken, Bönan Löf och Linan Hellberg. I år ska vi vara hemma hos Lill-Hinken, avslutar Tom.

En intervjuserie som började i april med "Lill-Hinken" är till ända. Det känns som en värdig avslutning att sluta cirkeln med Tom Turesson. Den störste.

Magnusson